

HERKENNEN VAN DYSLEXIE BIJ MEERTALIGE KINDEREN: DE VIJF STERREN

In Nederland heeft ongeveer een kwart van de leerlingen op het primair onderwijs een migratieachtergrond. Voor Amsterdam en Diemen geldt zelfs dat zes op de tien kinderen een migratieachtergrond heeft. Desondanks is er sprake van onderdiagnose van dyslexie bij meertalige kinderen met een migratieachtergrond. De grootste factor die hieraan bijdraagt is de ondersignalering op basisscholen: het blijkt lastig te zijn om onderscheid te maken tussen taalachterstand en dyslexie.

Daarom is in opdracht van het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie een handreiking voor het onderwijs gemaakt. Deze zou moeten helpen bij de 'signalering van dyslexie bij meertalige kinderen met een migratieachtergrond'. Wij spraken met **Anne Eikelboom** van basisschool De Vijf Sterren over het signaleren van dyslexie, en hoe daarmee om te gaan wanneer Nederlands niet de eerste taal is.

‘Je kunt nooit zeker weten wat de oorzaak is van het moeite hebben met lezen, daarom is het belangrijk dat je het protocol voor dyslexie altijd zo goed mogelijk probeert te volgen.’

Anne Eikelboom - Orthopedagoog op basisschool De Vijf Sterren

HERKENNEN VAN DYSLEXIE BIJ MEERTALIGE KINDEREN MET MIGRATIEACHTERGROND

Kan je jezelf kort introduceren? Wat is jouw rol op De Vijf Sterren?

‘Mijn naam is Anne Eikelboom. Ik werk als orthopedagoog op een reguliere basisschool in Amsterdam Noord. In mijn werk houd ik me bezig met diagnostiek, begeleiding en een stukje beleidsvoering. Ik ben op school onder andere verantwoordelijk voor de ondersteuning op zorgniveau drie, hierbij houd ik goed in de gaten welke kinderen extra hulp nodig hebben en wanneer er mogelijk moet worden overgegaan naar zorgniveau vier. De aanvragen voor onderzoek naar dyslexie houd ik daardoor goed in de gaten. Ik heb me daarnaast gespecialiseerd in onderwijs aan nieuwkomers, ik houd me op school bezig met de ondersteuning aan tweedejaars nieuwkomers die naar onze school zijn doorgestroomd vanuit een taal- of nieuwkomersklas.’

Is het moeilijker om signalen van dyslexie te herkennen bij meertalige kinderen met migratieachtergrond?

‘De signalering bij meertalige kinderen is niet per se moeilijker, wél is er extra aandacht voor bijvoorbeeld de leesondersteuning die vanuit huis gegeven moet worden. We kijken hierbij of we bijvoorbeeld de Voorleesexpres kunnen inschakelen. Daarnaast stimuleren we, als een kind wel kan lezen in de thuistaal, de ouders ook in deze taal met het kind te laten lezen.’

Hoe weet je of de moeite met het lezen te maken heeft met dat Nederlands de tweede taal is of met dyslexie?

‘Dit kun je nooit zeker weten, daarom is het belangrijk dat je het protocol voor dyslexie altijd zo goed mogelijk probeert te volgen. Het onderzoek én een expert zal dit uiteindelijk het best kunnen bepalen.’

Kan je een voorbeeld noemen waar dit onderscheid in naar voren komt? Hoe ben je te werk gegaan?

‘Onlangs heb ik een leerling aangemeld voor dyslexieonderzoek. Deze leerling is in groep drie bij ons gestart, hij kreeg toen al extra lees- en spellingondersteuning van een externe partij. Hij komt oorspronkelijk uit Brazilië, en is sinds 2017 in Nederland. Ouders spreken geen Nederlands. De leerling heeft in groep drie leesondersteuning op zorgniveau twee gekregen, in groep vier zijn we overgegaan naar ondersteuning op zorgniveau drie. Eind 2022 is na afronding van twee trajecten op zorgniveau drie, een aanvraag gedaan bij het samenwerkingsverband voor onderzoek naar dyslexie. Deze aanvraag is door de poortwachter gelukkig direct goedgekeurd. In het uiteindelijke dyslexieonderzoek is er helaas een standaard verbale intelligentietest afgenomen.’

‘Heb aandacht voor hoe de leesontwikkeling thuis gestimuleerd kan worden. In het Nederlands, maar ook in de thuistaal als het kind al in deze taal heeft leren lezen.’

Hoe had je dat liever gezien?

‘Hier had ik liever gehad dat ze, vanwege de meertaligheid én de in zijn geval vermoedelijke achterstand in de Nederlandse taal, een niet-verbale intelligentietest hadden afgenomen. Er is een diagnose Ernstige Dyslexie gegeven.’

Wat heeft het het kind opgeleverd dat jij de signalen van dyslexie hebt weten te herkennen?

‘Voor deze leerling is dit nog moeilijk in te schatten aangezien het zeer recent is vastgesteld. Mogelijk zal het voor hem ook helpen om te weten waar het aan ligt dat het lezen en spellen bij hem moeilijker gaat. Bij een andere leerling heeft het opgeleverd dat ze alle toetsen kon luisteren en speciale software kon gebruiken op school. Daarnaast heeft het voor haar zelfvertrouwen geholpen om haar leesprobleem een plekje te geven. Ook heeft het geholpen in het advies voor de middelbare school, waarbij haar resultaten door een andere bril werden bekeken.’

Hoe helpt de [handreiking over Dyslexie en Meertaligheid](#) bij het herkennen van dyslexie bij meertalige kinderen - of hoe zou het je kunnen helpen?

‘Ik denk dat het leerkrachten en intern begeleiders bewuster kan maken van de mogelijke aanwezigheid van dyslexie, en dat de lees- en spellingontwikkeling dus niet altijd belemmerd hoeft te worden door een meertalige achtergrond. Mogelijk kan het nog helpen als ze in de handreiking ook verwijzen naar [het dyslexieprotocol](#) en daarbij inzicht geven in hoeverre de stappen van toepassing zijn voor meertalige kinderen.’

Goed punt! Heb je nog andere tips die kunnen bijdragen aan het herkennen van dyslexie bij meertalige kinderen?

- ‘Heb aandacht voor hoe de leesontwikkeling thuis gestimuleerd kan worden. In het Nederlands, maar ook in de thuistaal als het kind al in deze taal heeft leren lezen.
- Volg voor meertalige kinderen dezelfde stappen in het dyslexieprotocol als voor Nederlandstalige kinderen.
- Consulteer bij vragen eventueel het samenwerkingsverband, zij kunnen altijd meedenken met een casus. Dat heb ik ook gedaan en het heeft me goed geholpen.’

[Stappenplan dyslexie](#), te gebruiken in combinatie met [het dyslexieprotocol](#)

‘Het heeft voor haar zelfvertrouwen geholpen om haar leesprobleem een plekje te geven.’